

דף עח.

עין משפט א.ב.ג. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ב הכ"ג

דָם הַקֹּדְשִׁים שֶׁנִּתְעַרַב בְּדָם פְּסוּלֵי הַמִּזְבֵּחַ * אוּ בְדָם הַקֹּדְשִׁים שֶׁנִּפְסְלוּ בְשַׁחֲטָהּ. יִשְׁפֹךְ הַכֹּל לְאַמָּה. וְאִפְלוּ קָרְבוּ כָל הַכּוֹסוֹת חוּץ מֵאֶחָד יִשְׁפֹךְ לְאַמָּה וְכָל אוֹתָן הַזְּבָחִים פְּסוּלִים. נִתְעַרַב בְּדָם הַתְּמִצִּית יִשְׁפֹךְ לְאַמָּה. וְאִם לֹא שָׁאֵל וְנָתַן כָּשֶׁר:

עין משפט ד. הרמב"ם הל' פסולי המוקדשין פ"ב הכ"ב

עיין לעיל דף ז: עין משפט ב

עין משפט ה. הרמב"ם הל' שחיטה פי"ד ה"ו

דָם שֶׁנִּתְעַרַב בְּמֵי * אִם יֵשׁ בּוֹ מְרֵאָה דָם חֵיב לְכַסּוֹת וְאִם לֹא פְטוּר. נִתְעַרַב בְּיֵינֵן אוּ בְדָם בְּהֵמָה רוֹאֵין אוֹתָן כְּאֵלוּ הֵם מֵיִם. אִם אֶפְשָׁר שְׂרֵאָה מְרֵאָה הַדָּם שֶׁחֵיב לְכַסּוֹתוֹ כְּשֶׁעוֹר זֶה אֵלוּ הֵיאָה מֵיִם חֵיב לְכַסּוֹת הַכֹּל וְאִם לֹא פְטוּר:

פ. כסף משנה: דם הקדשים שנתערב בדם פסולי המזבח וכו'. משנה שם (דף ע"ט): דם תמימים בדם בעלי מומין ישפך לאמה כוס בכוסות ר"א אומר אם קרב כוס אחד יקרבו כל הכוסות וחכ"א אפי' קרבו כלם חוץ מאחד מהם ישפך לאמה. ומ"ש וכל הזבחים פסולים. פשוט הוא מאחר שלא נזרק הדם לא הותרו ואע"פ שאין בדם הפסול שיעור לבטל הכשר ישפך לאמה דגזרינן דילמא אתי לאכשורי כשיש בדם הפסול או התמצית לבטל הכשר והא דלא גזרינן בנתערב בדם חולין משום דדם חולין לא שכיח בעזרה: נתערב בדם התמצית וכו'. משנה שם (דף ע"ח):

צ. כסף משנה: דם שנתערב במים וכו' נתערב ביין וכו'. משנה שם (דף פ"ז):

את הספרים "דף היומי עין משפט על ה"דף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

שׁוֹרֵעַ יוֹד פִּימֵן כַּה פִּעִיף יב

יב. דם שנפל לתוך המים ק או ההיפך אם יש בו מראה דם חייב לכסותו.

עין משפט ו. הרמב"ם הל' ביכורים פ"ו הי"א

הַמְעַרֵב קָמַח חֲטִיָּין וְקָמַח אֲרוֹז וְעָשָׂה מֵהֶן עֶסֶה אִם יֵשׁ בָּהּ טַעַם דָּגָן חַיִּיבַת בְּחֻלָּה וְאִם לֹא פְטוּרָה. אֶפְלוּ הִיָּה

ק. ולא אומרים ראשון ראשון בטיל וכרב פפא שם, וכתב הכף החיים דאם נפל הדם לתוך המים טיף טיף מכסה בלא ברכה אפי' יש בו מראה דם ולהיפך מכסה בברכה, אבל בנפל הדם בפעם אחת למים ויש בו מראה דם מכסה בברכה. כף החיים אות ע"ג.

ר. כסף משנה: המערב קמח חטים וכו'. משנה פ"ג דחלה ומייתי לה בפרק התערובות (זבחים דף ע"ח) להוכיח דנותן טעם ברוב דאורייתא דס"ל דמיירי אע"ג דרובא אורו. ומ"ש ואפילו היה השאור חטים וכו'. משנה שם: ומשמע ממשניות אלו שאע"פ שאין בחטים חמשת רבעים כל שיש בעיסה חמשת רבעים חייבת אם יש בה טעם דגן והרשב"א בפסקי חלה שלו כתב אבל בירושלמי אמרו (הלכה ה') מתניתין דלא כרשב"ג דרשב"ג אומר לעולם אינה חייבת בחלה עד שיהיה בה דגן כשיעור רבי יעקב בר אידי בשם ר"ל הלכה כרשב"ג וכ"כ הראב"ד והכין מסתבר כיון שפסקו כן בירושלמי ע"כ: והראב"ד כתב כאן על דברי רבינו אם יש בה טעם דגן. א"א נראה מן הירושלמי וכו'. וכתב עוד אפי' היה השאור חטים א"א והוא שיהא השאור מעיסה חייבת עכ"ל. והוכרח לומר כן מפני שהוא סובר דאינה חייבת עד שיהא בה דגן כשיעור וסתם שאור אין בו כשיעור ולפיכך הוצרך להעמיד מתניתין דמחייב בשבאה מעיסה חייבת. ויש לתמוה על רבינו שמאחר שבירושלמי אמרו מתניתין דלא כרשב"ג ופסקו שם הלכה כרשב"ג הרי דחאוה למשנה זו מהלכה ולמה פסק כמותה. ואפשר שרבינו היה גורס מתניתין כרשב"ג וכן הוא בספרים שלנו וה"פ מתניתין דקתני שהאור נגרר אחר החטים אינה חייבת בחלה עד שיהא בה טעם דגן כדרשב"ג דהיינו כשיעור דקאמר רשב"ג כלומר שיהא בה דגן כשיעור שיתן בה טעם דגן ויש הוכחה לפירוש זה מדקתני בתוספתא (דף ס"ח ע"ג) העושה עיסה מהחטים ומהאורו רשב"ג אומר אינה חייבת בחלה עד שיהא בה כשיעור ואין אדם יוצא בה ידי חובתו בפסח עד שיהא בה כשיעור והשתא אי כשיעור עיסת חלה קאמר מה מעלה ומוריד זה לענין לצאת י"ח בפסח אלא ודאי כשיעור דקאמר היינו שיהא בה טעם דגן כדפרישית ולא משמע ליה דכשיעור דקתני לענין פסח היינו שיהא בו כזית בכדי א"פ. חדא דדוחק לפרש כשיעור דרישא היינו עיסת חלה וכשיעור דסיפא כזית בכדי א"פ ועוד דמשמע ליה ז"ל דאע"פ

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הַשְּׂאֹר חֲטִיִּים לְתוֹךְ עֶסֶת אֲרוֹז. אִם יֵשׁ בָּהּ טַעַם דָּגָן חַיִּיבֵת
בְּחֻלָּה וְאִם לֹא פְטוּרָה:

שו"ע יו"ד סימן שכד סעיף ט

י. העוסה עיסת חטים ואורז, אם יש בה טעם דגן חייבת בחלה אע"פ
שרובה אורז ש, ואם לאו פטורה.

עין משפט ז. הרמב"ם הל' חמין ומצה פ"ו ה"ה

הַעוֹשֶׂה עֶסֶה מִן הַחֲטִיִּים וּמִן הָאֲרוֹז אִם יֵשׁ בָּהּ טַעַם דָּגָן
יּוֹצֵא בָּהּ יָדֵי חוֹבָתוֹ. עֶסֶת הַכִּלְבִּיִּים בְּזִמְן שֶׁהָרוּעִים
אוֹכְלִין מִמֶּנָּה יּוֹצֵא בָּהּ יָדֵי חוֹבָתוֹ. אִין הָרוּעִים אוֹכְלִין
מִמֶּנָּה אִינוּ יּוֹצֵא בָּהּ שְׂאִין זוּ מְשַׁמֶּרֶת לְשֵׁם מִצָּה. מִצָּה
שְׁלֹשָׁה בְּמֵי פְרוֹת יּוֹצֵא בָּהּ יָדֵי חוֹבָתוֹ בְּפֶסֶח. אֲבָל אִין
לְשִׁין אוֹתָהּ בְּיֵין אוּ בְשֶׁמֶן אוּ חֶלֶב מְשׁוּם 'לָחֶם עֲנִי' כְּמוֹ
שֶׁבְּאֲרָנוּ. וְאִם לֶשׁ וְאָכַל לֹא יֵצֵא יָדֵי חוֹבָתוֹ. אִין יּוֹצֵאִין
לֹא בְּפֶת מוֹרְסָן וְלֹא בְּפֶת סֹבִין. אֲבָל לֶשׁ הוּא אֶת הַקֶּמַח
בְּסֹבִין שְׁלוֹ וּבְמוֹרְסָנוּ וְעוֹשֶׂהוּ פֶת וְיוֹצֵא בָּהּ יָדֵי חוֹבָתוֹ.

דאין בו כזית בכדי א"פ יוצא בה אדם י"ח בפסח וכמ"ש הרב המגיד בפרק ו' מהלכות
פסח שהוא דעת רבינו והרמב"ן ז"ל:

ש. ממשנה ז' פ"ג דחלה. וכתב ב"י בשם הרשב"א דוקא באורז אמרו כן לפי שנגררים
אחר החטים, אבל שאר המינים לא, ומהטור משמע להדיא דה"ה לשאר מיני דגן. ש"ך
ס"ק י"ז.

ת. כסף משנה: א משנה אין יוצאין בפת מורסן וכו'. רבינו ז"ל אזיל לטעמא דהריא"ף
ז"ל שפי' פת הדראה היינו סובין. ומה שהקשה הר"ן על פי' הריא"ף מתורץ עם מ"ש
ה"ה בשם הרא"ה ז"ל:

וְכֵן פֶּת סֵלֶת נִקְיָה בְּיֹתֵר הָרִי זֹו מְתָרֵת וְיֹוצֵא בָּהּ יְדֵי
 חוֹבְתוֹ בְּפֶסַח וְאֵין אוֹמְרִין בָּהּ אֵין זֶה לְחֶם עֲנִי:

שו"ע או"ח סימן תנג סעיף ב

ג. העושה עיסה מן החטים ומן האורז ביחד, אם יש בה טעם דגן *
 יוצא בה ידי חובתו בפסח.

דף עח:

עין משפט א. הרמב"ם הל' מקוואות פ"ג הי"ט

כְּלֵי שְׁתוּכּוֹ טְהוֹר - וְגַבּוֹ טָמֵא וְהָיָה מְלֵא יַיִן לְבָן אוֹ חָלָב
 וְהִטְבִּילוֹ. הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב אִם הָיָה רֹב הַכְּלֵי פָּנוּי כְּדֵי

א. ממשנה פ"ב דחלה, וכ"כ הרמב"ם בפ"ו הלכה ה', וכתב הראב"ד והוא שיש בה
 כזית דגן בכדי אכילת פרס ויאכלנו, והרב המ"מ כתב דמהרמב"ן נראה אפי' אין שם
 כזית בכדי אכילת פרס יוצא בה מדין גרירה שהחטים גוררין האורז, וכך נראה מדברי
 הרא"ש בסוף הלכות חלה, דאם אוכל כזית מן התערובת יוצא בה ידי חובה אם יש בה
 טעם דגן, אבל הרשב"א כתב כדברי הראב"ד. ולענין הלכה יש לחוש לכתחילה להחמיר,
 אבל בשעת הדחק יש לסמוך על סברא הראשונה כי כן עיקר. כה"ח אות מ"ב.
 ודוקא אורז עם חטים בזה יוצא אם יש טעם דגן אפי' הרוב אורז, אבל אורז עם שאר
 מיני דגן בזה צריך רוב דגן ולא מספיק טעם דגן, כ"כ הרמב"ן, ויש לחוש להחמיר בשל
 תורה אבל בשעת הדחק יש לסמוך על המתירין, ובשאר מינים סגי כזית דגן בכדי אכילת
 פרס. כה"ח אות מ"ג.

וא"כ אם עירב שאר מינים עם ה' מיני תבואה או אורז עם ד' מיני תבואה חוץ מן החטים
 ויש כזית דגן בכדי אכילת פרס ואוכל כזית מן התערובת יוצא בשעת הדחק, אבל הפר"ח
 כתב דצריך שיהיה בתערובת זה כזית בכדי אכילת פרס של דגן, ושיאכל ממנו באכילת
 פרס, אבל בלי זה אינו יוצא ידי חובתו. שם בכה"ח אות מ"ג.

ב. כסף משנה: ג משנה כלי שתוכו טהור וכו'. פרק התערובות עלה ע"ח (ע"ב) אמרינן
 נותן טעם ברוב אי הוי דאורייתא תנאי היא דתניא דלי שיש בו יין לבן וחלב והטבילו
 הולכין אחר הרוב ר' יהודה אומר רואין אותו כאילו הוא יין אדום אם דיהא מראהו כשר
 ואם לאו פסול ורמינהו כלי שהוא מלא רוקין והטבילו וכו' אמר אביי ל"ק הא דידיה הא
 דרביה וכו' רבא אמר בדלי שתוכו טהור וגבו טמא עסקינן דמדינא סגי להו בכל דהו ורבנן

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
 בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
 email: minchat.aaa@gmail.com

שִׁירְבוּ הַמֵּים בְּתוֹכוֹ טְהוֹר מִפְּנֵי שְׁטַמְאָתוֹ מִדְּבַרֵּיהֶן. אָבֵל
אִם הָיָה בּוֹ יַיִן אָדָם אוֹ שָׂאֵר מִשְׁקִין לֹא עָלְתָה לוֹ
טְבִילָה:

עין משפט ב.ג.ד. הרמב"ם הל' מקוואות פ"ג הי"ח

כְּלִי שֶׁהוּא מְלֵא מִשְׁקִין וְהִטְבִּילוּ כְּאֵלוֹ לֹא טָבַל. הָיָה
מְלֵא מַיִם וְהִטְבִּילוּ הֲרֵי הַמַּיִם וְהַכְּלִי טְהוֹרִין כְּאַחַת מִפְּנֵי
שֶׁהַמַּיִם יֵשׁ לָהֶן טְהוֹרָה בְּמִקְוֶה כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּשִׁטְמַת
אֶכְלִין וּמִשְׁקִין. הָיָה הַכְּלִי מְלֵא מִי רְגָלִים רוֹאִין אוֹתוֹ
כְּאֵלוֹ הוּא מַיִם. הָיָה בּוֹ מִי חֲטָאת אִם הָיָה רֹב הַכְּלִי פְּנוּי

הוא דגורו בהו דילמא חייס עלייהו ולא מבטיל ליה וכיון דאיכא רובא לא צריך ופירש"י
דלי טמא שיש בו יין לבן או חלב שאין מראהו ניכר בתוך המים והטבילו. תנאי היא
דרבנן פליגי [עליה דרבי יהודה] וכוותיה קיימינן. בדלי שהוא טהור וגבו טמא כגון שנטמא
גבו בטומאת משקין דרבנן דקי"ל תוכו אוגנו וידיו טהורים. דמדינא סגי ליה בכניסת
מים לתוכו כל דהו שתעלה טבילה לשפתו דהא תוכו אין צריך טבילה ורבנן הוא דגזור
שיטבילנו יפה דאי אמרת דסגי ליה בטבילת גבו דילמא חייס עלייהו [על מי החטאת] שלא
יתערבו מי המקוה לתוכו [ויפסלון] ולא מטביל ליה לשפת הכלי לפיכך גזור עליו להטבילו
[ולפוסלון] וכיון דאיכא ריבויא תו לא צריך דהא טבילת תוכו חומרא בעלמא הוא עכ"ל:
כתב הראב"ד אמר אברהם נשתבש בשמעתא דזבחים וכו'. נראה שטעמו מפני שהוא מפרש
הא דרבא כדפרשינן דקאי אר' יהודה דשני אביי אליביה התם הא דידיה הא דרביה ואתא
רבא למימר לעולם חד תנא הוא וכרביה ס"ל והכי קאמר ברובא סגי בדלי שהוא טהור
וגבו טמא וכו' ופשטא דשמעתא הכי מוכח ורבינו נראה שמפרש דרבא לא קאי אדאביי
אלא מילתא באנפי נפשה היא דאתא לפרושי ברייתא דדלי שיש בו יין לבן ואפשר שהביאו
לפרש כן שלא היה גורס רבא אמר אלא אמר רבא ומילתא באנפי נפשה היא וכדאמרן
ועדיין ק"ל שכתב רבינו סתם אבל אם היה בו יין אדום לא עלתה לו טבילה דמשמע
דבשום פנים לא עלתה לו טבילה והא ליתא אלא דאם דיהא מראהו כשר ולזה נתכוון
הראב"ד שכתב וביין אדום בעינן שידהו מראיו לדברי הכל ואפשר לדחוק ולומר דמשמע
דמילתא דפשיטא היא שאם דיהו מראיו הרי הוא מים: ומ"ש רבינו או משאר משקין. צ"ל
דמשקים אדומים קאמר:

ג. כסף משנה: כלי שהוא מלא משקין וכו' עד הרי זה טהור. בסוף מקוואות וכתנא קמא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

כִּדֵּי שְׂיָרְבוּ מִי מִקְּוָה עַל מִי חָטְאת שְׁבִתוֹכוֹ הֲרִי זֶה
טְהוֹר. וְאִם לֹא עֲדִין הוּא בְּטַמְאָתוֹ וּכְאֵלוֹ הֵן שְׂאֵר
מִשְׁקִין שְׁחוּצָצִין בֵּין גּוֹף הַכֹּלִי וּבֵין מִי הַמִּקְוָה: